

## แบบบันทึกองค์ความรู้



ชื่อ - นามสกุล   นางเปรมกมล   ปันศักดิ์  
ตำแหน่ง       นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ  
สังกัด         สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม  
เบอร์โทรศัพท์   ๐ ๔๓๗๒ ๕๑๖๙ , ๐๘ ๗๒๑๗ ๕๔๖๕  
ชื่อเรื่อง       การขับเคลื่อนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.)  
เป็นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ   การบริหารจัดการโครงการ กข.คจ. ในระดับหมู่บ้าน  
เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อ       ปี พ.ศ. ๒๕๕๗  
สถานที่         หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

### เนื้อเรื่อง

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ตามมติคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อกระจายโอกาสให้คนยากจนในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ได้มีแหล่งเงินทุนในระดับหมู่บ้าน สำหรับยืมไปประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการอาชีพของตน เพื่อเพิ่มรายได้ให้พ้นเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยมีคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน จำนวนเจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคนเป็นผู้บริหารจัดการ โดยมีวาระคราวละ ๔ ปี อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม มีหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. จำนวน ๖๗ หมู่บ้าน ตำบลห้วยแอ่ง มีจำนวน ๖ หมู่บ้าน ข้าพเจ้า ซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคาความยากจน ระดับตำบล มีหน้าที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ภายในตำบล , ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพครัวเรือนเป้าหมายและประสานงาน กำกับดูแล ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน ให้นายอำเภอทราบ จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ปรากฏว่ากองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เกิดปัญหา เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า ด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ และประธานกองทุนมีการ ยักยอกเงินโครงการไปใช้ส่วนตัว โดยให้สมาชิกแบ่งการชำระเงินเป็นงวด ๆ ทำให้ยากต่อการตรวจสอบข้อมูลของ เจ้าหน้าที่

### บันทึกขุมความรู้ (Knowledge Assets)

๑. การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ในระดับหมู่บ้าน คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคาความยากจนระดับตำบล ไม่ค่อยมีโอกาสในการประชุม หรือทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง
๒. คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และคณะกรรมการเครือข่าย กข.คจ.ระดับตำบล ไม่ค่อยจะมีโอกาสในการประชุมหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

## แก่นความรู้ (Core Competencies)

๑. มีการทบทวนรายชื่อคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๙ (๑) (๒) (๓)
๒. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.ระดับอำเภอ ตำบล คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และคณะกรรมการเครือข่าย กข.คจ. ระดับอำเภอ ตำบล
๓. มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับคณะกรรมการ กข.คจ. ทุกระดับ เพื่อสรุปปัญหา อุปสรรคความสำเร็จในการดำเนินงานชี้แจงแนวทางการขับเคลื่อนโครงการ กข.คจ. ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓

## กลยุทธ์ในการทำงาน (ที่ประสบความสำเร็จ)

๑. มีการวางแผนการติดตาม กำกับดูแลการพิจารณาอนุมัติเงินยืมของคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน อย่างใกล้ชิดเพื่อให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้
๒. ต้องให้ความสนใจในการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ติดตาม แนะนำให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องและจริงจัง
๓. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิต/การประกอบอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่ครัวเรือนเป้าหมาย และคัดเลือกครัวเรือนตัวอย่างระดับ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ

## กฎระเบียบ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓
๒. คำสั่งอำเภอเมืองมหาสารคาม ในการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. ระดับอำเภอ ตำบล คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน และคณะกรรมการเครือข่าย กข.คจ. ระดับอำเภอ ตำบล

## เทคนิคการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ที่มีประสิทธิภาพ



ชื่อ-สกุล นางอุทัยวรรณ บุญแต่ง

ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองมหาสารคาม

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก ๐๘-๙๗๑๒-๐๔๑๑

แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ การจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ที่ไม่ถูกต้องและไม่น่าเชื่อถือ

### ความเป็นมา

การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในแต่ละปีที่ผ่านมาได้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และการกรอกข้อมูลก็ไม่ครบถ้วน พัฒนาการและผู้บันทึกข้อมูลจะต้องมานั่งแก้ไข ที่ละครัวเรือน ซึ่งเป็นงานที่หนักพอสมควร ในการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ที่ได้ข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน โดยที่ดิฉันไม่ต้องมานั่งเปิดแบบสำรวจแก้ไขแต่ละเล่ม

การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ที่มีประสิทธิภาพและได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ นั้น น่าจะขึ้นอยู่กับปัจจัย คือ ผู้จัดเก็บข้อมูล และผู้ให้ข้อมูล

#### ๑. ผู้ที่จัดเก็บข้อมูล

ในการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. แบบสำรวจข้อมูลจะมี ๕ หมวด ๓๐ ตัวชี้วัด ซึ่งตัวชี้วัดส่วนใหญ่จะสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของสมาชิกในครัวเรือน การคัดเลือกผู้ที่จะมาสำรวจข้อมูล จปฐ. ต้องคัดเลือกผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ซึ่งควรเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็น ผู้สำรวจข้อมูล จปฐ. และ เหตุผลอีกอย่าง อสม. จะมีการแบ่งละแวกครัวเรือนที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละคน เป็นการง่ายต่อการสำรวจข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผู้จัดเก็บข้อมูล

๑.๑ จัดประชุมชี้แจงการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. โดยเชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครู กศน. เกษตรตำบลที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่มาร่วมประชุมชี้แจง ด้วย

๑.๒ ให้ อสม. ผู้สำรวจข้อมูลได้ฝึกจัดเก็บข้อมูลในครัวเรือนของตนเองก่อนว่าลงข้อมูลได้ถูกต้องหรือไม่

๑.๓ เมื่อ อสม. ลง ไปในหมู่บ้านเพื่อสำรวจข้อมูลจริง เมื่อสำรวจข้อมูลเสร็จ ๑ ครัวเรือน ให้นำแบบสำรวจมาให้คณะทำงานระดับตำบลร่วมกันตรวจสอบว่าเก็บได้ถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องจะได้แก้ไข แล้วการสำรวจครัวเรือนต่อไปจะได้ไม่ผิดพลาด

๑.๔ หลังจากที่ อสม. ได้ กรอกข้อมูลที่หัวหน้าครัวเรือนให้ข้อมูลเสร็จแล้ว ให้รายงานแบบสรุป ด้าน หลังให้หัวหน้าครัวเรือน ได้รับทราบทั่วตัวชีวิต จปฐ. ข้อไหนที่ครัวเรือนนี้ไม่ผ่านเกณฑ์ หัวหน้าครัวเรือนจะได้ ทราบข้อมูลของครัวเรือนตนเอง และถ้าข้อมูลที่ได้ถูก ต้อง ก็ให้หัวหน้าครัวเรือนได้ลงลายมือชื่อไว้ในช่องหัวหน้า ครัวเรือนที่ให้ ข้อมูล

๑.๕ หลังจากเก็บข้อมูลครบทุกครัวเรือนแล้ว ให้พัฒนากร อสม. และผู้นำชุมชนได้มาตรวจสอบ ข้อมูลที่ได้มาถูกต้องหรือไม่ ตรวจสอบเสร็จนำไปให้ผู้ที่มีหน้าที่บันทึกข้อมูลได้ดำเนินการบันทึกข้อมูล ต่อไป

## ๒. ผู้ให้ข้อมูล (หัวหน้าครัวเรือน) ขั้นตอนการดำเนินงาน

๒.๑ ต้องประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบว่าจะมีการสำรวจข้อมูล จปฐ.

๒.๒ ในการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน คณะทำงานระดับตำบลต้องชี้แจงรายละเอียดขั้นตอน การ จัดเก็บข้อมูล และการเตรียมข้อมูลสำหรับการตอบแบบสอบถาม จปฐ. ที่หัวหน้าครัวเรือนจะต้องตอบ เมื่อ อสม. มาสำรวจ เช่น ข้อมูลเรื่องรายได้ ต้องชี้แจงให้ครัวเรือนให้เข้าใจเรื่องรายได้ ว่าไม่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี เงินได้แต่อย่างใด เพราะครัวเรือนจะไม่ให้ข้อมูลเรื่องรายได้ กลัวสรรพากรจัดเก็บภาษี นอกจากนี้ให้ครัวเรือนได้ จัดเตรียมข้อมูลรายจ่ายของครัวเรือนไว้ด้วย

๒.๓ ให้พัฒนากรจัดทำแบบสำหรับกรอกรายละเอียด รายได้ และรายจ่าย เพื่อหัวหน้าครัวเรือน จะได้นำไปกรอกเป็นการเตรียมข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นจริง

๒.๔ หลังจากที่ได้สำรวจข้อมูลและได้บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ประมวลผลข้อมูลออกมา แล้ว พัฒนาการต้องประสานคณะทำงาน และสำเนาข้อมูล จปฐ. ที่ตกเกณฑ์แต่ละตัวชี้วัดเป็นรายหมู่บ้าน เพื่อนำไป เข้าเวทีประชาคมของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อกรรมการหมู่บ้านจะได้ตรวจสอบข้อมูลว่าถูกต้อง เป็นจริงหรือไม่

๒.๕ นำ ข้อมูลที่ผ่านเวทีประชาคมระดับหมู่บ้านและแก้ไขถูกต้องแล้ว นำเสนอต่อเวที ประชาคม ตำบลเพื่อให้ช่วยกันตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ถ้าถูกต้องแล้วจัดส่งข้อมูลให้อำเภอพร้อมใบรับรองข้อมูล

การ จัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นแค่ไหน จะขึ้นกับ ปัจจัย ที่กล่าวมาแล้ว ถ้าพัฒนากรมีวิธีการดำเนินการให้ ปัจจัยดังกล่าวมีความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูล และ การให้ข้อมูลแล้ว เชื่อว่าข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ จะเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการ แก้ปัญหาของครัวเรือน/ชุมชนได้อย่างแท้จริง

## **ขุมความรู้**

๑. การดำเนินงานที่ต้องร่วมงานกับบุคคลจำนวนมาก การประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจ ถือเป็น ปัจจัยที่สำคัญที่ต้องปฏิบัติเป็นอันดับแรก

๒. การได้ลงมือปฏิบัติจริง ดีกว่าการเรียนรู้จากเอกสาร

๓. การคัดเลือกบุคคล ต้องคัดคนที่มีความรู้ ความสามารถและตรงกับงานที่จะต้องปฏิบัติ

๔. การปฏิบัติงานทุกอย่างจะประสบผลสำเร็จได้น่าเชื่อถือจะต้องสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

### แก่นความรู้

๑. การประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจ เป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จ
๒. คัดเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน
๓. การลงมือปฏิบัติจริง

### กลยุทธ์ในการทำงาน

๑. การเตรียมการและวางแผน
๒. การประสานงานและการสื่อสาร
๓. การสนับสนุนการดำเนินงาน
๔. การประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน/ข้อมูล
๕. การติดตามประเมินผล

### กฎระเบียบ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เทคนิคการมีส่วนร่วม

\*\*\*\*\*

## พัฒนากับการขับเคลื่อน ศอช.ต

ชื่อ-สกุล นางชโยธรณ์ โยราช

ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

สถานที่ ตำบลหนองโน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม



ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล หรือ ศอช.ต. เป็นหนึ่งในภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน และเป็นองค์กรที่มีขับเคลื่อนการทำงานพัฒนาชุมชนโดยเครือข่ายองค์กรภาคประชาชน โดยได้รับการสนับสนุนให้เกิด การรวมตัวของผู้นำ กลุ่ม องค์กร และภาคีพัฒนา ในหมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล ในการขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลักของ ศอช.ต. แต่ การดำเนินงานโดย ศอช.ต.กลับถูกมองว่าเป็นการทำงานโดยคำสั่ง ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง เป็นภาพฝันที่กรมการพัฒนาชุมชนมีบัญชาให้พัฒนาการต้องปฏิบัติเท่านั้น

ข้าพเจ้าเป็นพัฒนาการที่สนใจและต้องการศึกษาข้อเท็จจริงในการดำเนินงาน ศอช.ต.ว่าที่จริงแล้ว การทำงานโดยเครือข่ายองค์กรภาคประชาชนสามารถขับเคลื่อนไปได้หรือไม่ จึงได้เริ่มลงพื้นที่ในการศึกษาข้อมูล กลุ่ม องค์กร ในหมู่บ้านชุมชน/ตำบลหนองโน และเชิญคณะกรรมการ ศอช.ต. หนองโน มาทบทวนบทบาทหน้าที่ ภารกิจของ ศอช.ต.ว่าสามารถจะขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนในตำบลให้เข้มแข็งได้หรือไม่ ใน บทบาทภารกิจการเป็น คณะกรรมการและสมาชิก ศอช.ต. จน ได้รับการพัฒนาเป็น ศอช.ต.ที่เข้มแข็งและได้รับ รางวัล ศอช.ต.ดีเด่นของจังหวัด เมื่อ ปี ๒๕๕๖ และมีผลการปฏิบัติในระดับดีเด่นมาโดยตลอด

จากการที่ได้ขับเคลื่อนกิจกรรม ศอช.ต.หนองโน จนเข้มแข็ง ข้าพเจ้าเชื่อมั่นใน กลุ่มและองค์กรในหมู่บ้าน ชุมชน/ตำบล ว่าหากได้รับการพัฒนาและเอาใจใส่อย่างแท้จริง ศอช.ต.สามารถที่จะขับเคลื่อนให้เป็นศูนย์กลางในการรวมคนเพื่อประสานพลังการพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชนได้

### ขุมความรู้

- ๑.การจัดประชุมคณะกรรมการ ศอช.ต. และการจัดเวทีประชาคม ให้ต่อเนื่อง
- ๒.การจัดบุคคลในการทำงานให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน
- ๓.ชี้แจงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจน
๔. การคิดนอกกรอบ

## แก่นความรู้

๑. พัฒนาการต้องกระตุ้นการทำงานอย่างใกล้ชิดและให้ความสำคัญกับการตัดสินใจของคณะทำงาน
๒. ใช้เวทีประชาคมในการขับเคลื่อนการทำงาน มีเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกันอย่างชัดเจน
๓. เน้นการแก้ไขปัญหาและความจำเป็นเร่งด่วนที่สามารถดำเนินการได้เองและสามารถประสานความร่วมมือได้

## แบบบันทึกองค์ความรู้



ชื่อเรื่อง การตรวจสอบสภาพกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

ชื่อ - นามสกุล นางเพ็ญใจ วุฒิพันธ์

ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

เบอร์โทรศัพท์ ๐ ๔๓๗๒ ๕๑๖๙

แก้ปัญหาเกี่ยวกับ การบริหารจัดการโครงการ กข.คจ. ในระดับหมู่บ้าน

เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

สถานที่ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโคกก่อ อำเภอมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

### เนื้อเรื่อง

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ตามมติคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อกระจายโอกาสให้คนยากจนในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ได้มีแหล่งเงินทุนในระดับหมู่บ้าน สำหรับยืมไปประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการอาชีพของตน เพื่อเพิ่มรายได้ให้พ้นเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยมีคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน จำนวนเจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคนเป็นผู้บริหารจัดการ โดยมีวาระคราวละ ๔ ปี อำเภอมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม มีหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. จำนวน ๖๗ หมู่บ้าน ตำบลโคกก่อ มีจำนวน ๙ หมู่บ้าน ข้าพเจ้า ซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจน ระดับตำบล มีหน้าที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ภายในตำบล , ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพครัวเรือนเป้าหมายและประสานงาน กำกับดูแล ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน ให้นายอำเภอทราบ จากการทำหน้าที่ที่ผ่านมา ปรากฏว่ากองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านหัวช้าง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโคกก่อ อำเภอมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เกิดปัญหา เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติงานตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้าพเจ้า ได้ดำเนินการแจ้งคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. บ้านหัวช้าง ตำบลโคกก่อ เพื่อทำการตรวจสอบสภาพกองทุน พร้อมนัดหมายคณะกรรมการให้นำเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทั้งเอกสารด้านบัญชีและหลักฐานเอกสาร กข.คจ.ของหมู่บ้าน พร้อมนำสมุดตรวจสอบสภาพเงินทุนโครงการ(กข.คจ.) ปรากฏว่าไม่ผ่าน ด้านการบริหารจัดการ ๑. การประชุมของคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน มีการประชุมคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน อย่างสม่ำเสมอ และ ด้านระบบบัญชีและหลักฐานเอกสาร การส่งและรับมอบงานของคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงได้ร่วมปรึกษาหารือหาทางออกร่วมกันกับคณะกรรมการฯ ว่าจะดำเนินการอย่างไรให้ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน พร้อมแนะนำให้คณะกรรมการมีการประชุมอย่างน้อย ๓ เดือนต่อครั้ง เพื่อให้การบริหารจัดการเงินทุน กข.คจ. ของหมู่บ้านดำเนินการไปด้วยความถูกต้อง โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และได้แนะนำให้เชิญเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้งกรณีมีการประชุมอนุมัติเงินยืม นอกจากนั้นได้แนะนำให้เก็บเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วย สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร, สัญญายืมเงิน, ทะเบียนคุมลูกหนี้, สมุดบันทึกการประชุม และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอยู่ในสภาพกระจัดกระจาย ให้เก็บไว้ในที่ปลอดภัย รัดกุม โดยให้คณะกรรมการฯ ร่วมกันจัดระเบียบให้ดูสวยงาม สะอาดตา แบ่งเป็นหมวดหมู่ นำใส่แฟ้ม ซึ่งสามารถหยิบใช้ง่าย สะดวก รวดเร็วในการค้นหาหรือตรวจสอบ พร้อมให้จัดทำป้ายโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) สวยงาม พร้อมให้ติดไว้ในที่ที่เหมาะสม

## กลยุทธ์ในการทำงาน

### ๑. ศึกษาข้อมูล

การเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานจะต้องมีการศึกษาข้อมูล รับทราบปัญหา หมั่นแสวงหา ทิวหา พูดคุย รับฟังข้อมูลจากคนหลาย ๆ คน เพื่อนำมาประมวลหาข้อเท็จจริง และรู้จักสังเกตพฤติกรรมของคน บรรยาการในการสนทนา ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

### ๒. การประสานงาน

การประสานการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในตำบล คณะกรรมการกองทุน เป็นส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก การประสานงานที่ดี ความจริงใจ และการทุ่มเท จะทำให้งานนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จหรืออย่างน้อยก็เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างหน่วยงาน และผู้นำชุมชน

### ๓. การมีส่วนร่วม

การทำงานจะบรรลุเป้าหมายสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพราะไม่มีใครจะทำได้ทุกอย่างในเวลาเดียวกัน ซึ่งหน่วยงานพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน และชาวบ้าน โดยพื้นฐานความรู้ความสามารถของแต่ละคนไม่เหมือนกัน แต่ต้องยึดหลักการ ระเบียบเดียวกัน จึงจะทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

#### กฎระเบียบ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน

พ.ศ. ๒๕๕๓

## แบบบันทึกองค์ความรู้



ชื่อ - นามสกุล นายสุวิจักขณ์ หมวดนา

ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

เบอร์โทรศัพท์ ๐ ๔๓๗๒ ๕๑๖๙ , ๐๘ ๗๒๑๗ ๕๔๖๕

ชื่อเรื่อง การแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน(กข.คจ.)(๔ ปีที่รอคอย)

เป็นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ การบริหารจัดการโครงการ กข.คจ. ในระดับหมู่บ้าน

เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ -๒๕๕๘

สถานที่ หมู่ที่ ๑๖ ตำบลแวงน่าง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

### เนื้อเรื่อง

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)ตามมติคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อกระจายโอกาสให้คนยากจนในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ได้มีแหล่งเงินทุนในระดับหมู่บ้าน สำหรับยืมไปประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการอาชีพ ของตน เพื่อเพิ่มรายได้ให้พ้นเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยมีคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน จำนวนเจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคนเป็นผู้บริหารจัดการ โดยมีวาระคราวละ ๔ ปี ตำบลแวงน่าง มีจำนวน ๓ หมู่บ้าน ข้าพเจ้า ซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจน ระดับตำบล มีหน้าที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และ เครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. ภายในตำบล , ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพครัวเรือนเป้าหมายและประสานงาน กำกับดูแล ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน ให้นายอำเภอทราบ จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ปรากฏว่ากองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) หมู่ที่ ๑๖ ตำบลแวงน่าง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เกิดปัญหา เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า ด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ และสมาชิกไม่ส่งใช้เงินยืมตาม กำหนดในสัญญา ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ เป็นต้นมา ข้าพเจ้าได้ติดตามการดำเนินงานเมื่อปลายปี ๒๕๕๕ จึงทราบปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ดังนี้ มีความขัดแย้งระหว่างกรรมการชุดเก่า/ชุดใหม่ สมาชิกกู้ยืมบางคนมีการเคลื่อนย้าย แรงงานไปต่างจังหวัด สมาชิกกู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพไม่ประสบผลสำเร็จและนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ต่อมาเมื่อ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ คณะกรรมการกองทุน กข.คจ.บ้านดอนหันพัฒนา ได้เข้ามาประสานงานในการ

ดำเนินงาน โดยแจ้งว่า มีการส่งใช้เงินยืมเสร็จแล้วครับ ให้ตรวจสอบการกู้ยืม ให้ความเห็นชอบโครงการของ ครุว์เรือนเป้าหมาย และโอนเงินเข้าบัญชีครุว์เรือนต่อไป จะเห็นได้ว่าการให้โอกาสคณะกรรมการและสมาชิก การใช้ระยะเวลาในการผ่อนผันการชำระเงินยืม การเชื่อมั่นในความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ และ การเห็นอกเห็นใจ กัน ทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.)

### **บันทึกขุมความรู้ (Knowledge Assets)**

๑. มีความขัดแย้งระหว่างกรรมการชุดเก่า/ชุดใหม่
๒. สมาชิกกู้ยืมบางคนมีการเคลื่อนย้ายแรงงานไปต่างจังหวัด
๓. สมาชิกกู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพไม่ประสบผลสำเร็จและนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์
๔. การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ในระดับหมู่บ้าน คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคความยากจนระดับตำบล ไม่ค่อยมีโอกาสในการประชุม หรือทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง
๕. คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และคณะกรรมการเครือข่าย กข.คจ.ระดับตำบล ไม่ค่อยจะมีโอกาสในการประชุมหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

### **แก่นความรู้ (Core Competencies)**

๑. มีการทบทวนรายชื่อคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๙ (๑) (๒) (๓)
๒. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ.ระดับอำเภอ ตำบล คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน และคณะกรรมการเครือข่าย กข.คจ. ระดับอำเภอ ตำบล
๓. มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับคณะกรรมการ กข.คจ. ทุกระดับ เพื่อสรุปปัญหา อุปสรรค ความสำเร็จในการดำเนินงานชี้แจงแนวทางการขับเคลื่อนโครงการ กข.คจ. ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓
๔. ค้นหา และสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน
๕. ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและให้โอกาสแก่คณะกรรมการและครุว์เรือนเป้าหมาย

### กลยุทธ์ในการทำงาน (ที่ประสบความสำเร็จ)

๑. เสริมสร้างความรักความสามัคคีโดยการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
๒. มีการวางแผนการติดตาม กำกับดูแลการดำเนินงาน เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน และ ร่วมประชุมชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านประจำเดือนทุกครั้ง นำปัญหาอุปสรรคเข้าหารือในที่ประชุมอย่างต่อเนื่อง
๓. มีข้อเสนอแนะการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ติดตาม แนะนำให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องและจริงจัง
๔. ใช้วิธีการให้โอกาสคณะกรรมการและสมาชิก การใช้ระยะเวลาในการผ่อนผันการชำระเงินยืม การเชื่อมั่นในความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ การเห็นอกเห็นใจกัน

### กฎระเบียบ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓
๒. คำสั่งอำเภอเมืองมหาสารคาม ในการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. ระดับอำเภอ ตำบล คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน และคณะกรรมการเครือข่าย กข.คจ. ระดับอำเภอ ตำบล
๓. ใช้หลักการพัฒนาชุมชน หลักคุณธรรม ๕ ประการ

นางสุมาลี พุ่มโกสุม

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

୦୯-ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର

## ศูนย์เรียนรู้ชุมชน

บ้านวังไผ่ ตำบลลาดพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ศูนย์เรียนรู้ชุมชน ไม่ใช่คำใหม่สำหรับผู้นำชุมชนในบางหมู่บ้านมีศูนย์เรียนรู้มากมายแล้วแต่หน่วยงานไหนจะตั้งขึ้นมา ทำอย่างไรจะทำให้ศูนย์เรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน มีการบริหารจัดการ โดยคนในชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับคนในชุมชน ดังนั้นผู้นำชุมชนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง ศูนย์เรียนรู้ก่อน ไม่เช่นนั้นศูนย์เรียนรู้จะไม่เกิดประโยชน์กับชุมชน

ศูนย์เรียนรู้ชุมชน เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชนเป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชน อีกทั้งเป็นแหล่งบริการชุมชนต่างๆ เช่นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้ของชุมชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเองเป็นศูนย์กลางของประชาชนและเพื่อประชาชนที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน เป็นภารกิจหนึ่งของกรมการพัฒนาชุมชน ที่ต้องเข้าไปส่งเสริม สนับสนุนและกระตุ้นให้ประชาชนในหมู่บ้านเล็งเห็นความสำคัญว่าทำไมทำไมทำแล้วได้ประโยชน์อะไรถ้าสามารถ ทำให้ประชาชนเข้าใจ จะนำไปสู่การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ของหมู่บ้านต่อไป

### ศูนย์เรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร

ศูนย์เรียนรู้เกิดจากการประชุมเผยแพร่แนวคิด ซึ่งให้เห็นประโยชน์ของศูนย์เรียนรู้ชุมชนนั้นๆ มีการประชุมของทีมที่ขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชน ภาควิชาการพัฒนา เมื่อทีมขับเคลื่อนได้กระตุ้นให้เห็นประโยชน์ และเห็นความสำคัญที่ต้องมีศูนย์เรียนรู้ โดยผ่านเวทีประชาคมของหมู่บ้าน เมื่อประชาชนรู้เป้าหมายของการจัดตั้งแล้ว ก็จะดำเนินการจัดตั้งต่อไป ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านวังไผ่ มีการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีการดำเนินงานดังนี้

๑. มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากผู้นำชุมชน จำนวน ๙ คน
๒. มีที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย ภาควิชาการพัฒนา เช่น พัฒนาการ ครู กศน. เกษตร สาธารณสุข ครูจากโรงเรียนในหมู่บ้าน องค์กรปกครองท้องถิ่น ฯลฯ
๓. มีระเบียบข้อบังคับ
๔. มีสถานที่ดำเนินการโดยใช้ศาลาประชาคมของหมู่บ้านเป็นสถานที่ดำเนินการ
๕. มีการบริหารจัดการศูนย์ โดยคณะกรรมการ

### ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

๑. ศูนย์เรียนรู้บ้านวังไผ่ยังขาดอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีเพื่อบริการด้านการศึกษาแก่เยาวชนและบริการชุมชน
๒. ขาดบุคลากรประจำศูนย์
๓. แนวทางแก้ไขต้องพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ด้านเทคโนโลยีและจัดหาอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองคนในชุมชน

### บทสรุป

การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ โดยมีศูนย์เรียนรู้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมประสานให้องค์ความรู้ต่างๆ แพร่กระจายไปทั่วชุมชนเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับชุมชนในระบบวิถีคิด วิถีปฏิบัติ และวิธีการให้คุณค่าสิ่งต่างๆ ศูนย์เรียนรู้ชุมชนจึงเป็นเสมือนศูนย์รวมชีวิต รวมความคิด ผลิตความรู้ของคนในชุมชนให้เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้อันเป็นรากฐานในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนอย่างแท้จริง

## การส่งเสริมการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ-สกุล นางอรพรรณ อ่อนด้วง

ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองมหาสารคาม

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก ๐๘-๑๙๗๕-๕๖๘๖



แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ การพัฒนาศักยภาพเยาวชนในการส่งเสริมและอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

### ความเป็นมา

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างงาน สร้างรายได้ ด้วยการนำทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ และบริหารคุณภาพที่มีจุดเด่น และมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดชุมชน ส่งเสริมให้เกิดอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน รวมถึงการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง นำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่นำไปสู่ความทันสมัยในกระแสบริโภคนิยม กำลังสร้างความเสื่อมโทรมของทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจตกต่ำ และสังคมอ่อนแอ ทำให้คนในสังคมเริ่มพิจารณาทางเลือกอื่นๆ ในการพัฒนาสังคมมากขึ้น กระแสที่ได้รับ การยอมรับมากขึ้นคือการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ซึ่งเป็นต้นทุนทางสังคมที่มีคุณค่า อันจะนำไปสู่การพึ่งตนเองและการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคมในอนาคต

เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยการถ่ายทอดประสบการณ์จากชุมชน ปราชญ์ชาวบ้านสู่เยาวชนที่เป็นทายาท OTOP หรือเยาวชนที่มีความสนใจ และเป็นการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ให้กับเยาวชน จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มห่วยเยาวชนหมู่ที่ 10 ตำบลลาดพัฒนา อำเภอเมืองมหาสารคาม ร่วมโครงการเพิ่มพูนทักษะเยาวชนด้านอาชีพสืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่กระตุ้นให้เยาวชนได้รับการเพิ่มพูนทักษะ ด้านอาชีพสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

/ขุมความรู้...

## ขุมความรู้

๑. การพัฒนาและเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. เทคนิคการถ่ายทอดประสบการณ์

## แก่นความรู้ (เทคนิคสำคัญที่ทำให้งานสำเร็จและผลที่เกิดขึ้นจริงกับผลที่คาดว่าจะได้รับ)

๑. การสนับสนุนกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP พัฒนาหน้าร้านให้สวยงาม น่าเข้าเยี่ยมชม
๒. การจัดแสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง
๓. การรณรงค์ให้ซื้อสินค้า OTOP เป็นของฝาก ของขวัญในเทศกาลต่างๆ
๔. ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าทั้งในจังหวัดและทั่วประเทศ
๕. การสนับสนุนกลุ่มผู้ผลิต จำหน่ายสินค้าจากการออกหน่วยเคลื่อนที่ของราชการ
๖. ส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน

## มีกลยุทธ์ในการทำงาน

๑. ให้คำแนะนำโดยการออกติดตามประสานงานกับกลุ่มผู้ผลิตอยู่เสมอ
๒. แนะนำให้ร่วมโครงการที่ส่งเสริมศักยภาพกลุ่มผลิตชุมชน เพื่อเข้ารับรู้แก่ผู้ผลิตชุมชน เช่น กลยุทธ์ทางการตลาด กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด กลยุทธ์การบรรจุภัณฑ์
๓. นำองค์ความรู้การส่งเสริมการตลาดและผลิตภัณฑ์ OTOP ไปส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานแก่กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP อย่างต่อเนื่อง
๔. การนำกลยุทธ์ในด้านต่างๆ มาใช้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนธุรกิจ ได้แก่ ในด้านการบริหารจัดการจะวางแผนการบริหารสมาชิก แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบด้านต่าง ๆ ให้ชัดเจนในการจัดซื้อสินค้าจะการสั่งซื้อสินค้าจะสั่งก็ต่อเมื่อมีการผลิตและมีการจำหน่ายเท่านั้นไม่มีการกักตุน ในด้านการตลาดจะออกจำหน่ายในทุก ๆ งานที่มีส่วนราชการและเอกชนติดต่อมา

## กฎระเบียบ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๑. หลักการพัฒนาชุมชน
๒. กระบวนการมีส่วนร่วม
๓. หลักการประชาสัมพันธ์

\*\*\*\*\*